

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Soolise võrdõiguslikkuse põhimõtted ja tegevuskava 2026-2030

Teenus

Personaliteenus

Kaitsetarve

C010A0

LISA 3

PTA peadirektori ....07.2026 käskkirja nr 1.1-2/...juurde

SISUKORD

MUUDATUSTE AJALUGU	3
SISSEJUHATUS	4
1. REGULATSIOON	4
2. PTA PÕHIMÕTTED JA ROLLID.....	4
3. LÄHTEOLUKORD JA EESMÄRGID.....	5

MUUDATUSTE AJALUGU

Version	Kuupäev	Koostaja	Kirjeldus, kommentaar
1.0	xx.08.2026	Piret Allas	Algversioon

SISSEJUHATUS

Põllumajandus- ja Toiduametis (PTA) lähtutakse põhimõttest, et inimestel peavad olema töölus võrdsed võimalused ning kedagi ei tohi kohelda ebavõrdselt soo tõttu. Käesolev dokument koondab PTA soolise võrdõiguslikkuse põhimõtted, vastutuse, eesmärgid ja tegevused aastateks 2026–2030.

Tegevuskava eesmärk on toetada soolise võrdõiguslikkuse süsteemset arvestamist tööelu kujundamisel, juhtimises, värbamises, arenguvõimalustes, tasustamises, töö- ja eraelu tasakaalus ning turvalise töökeskkonna loomisel. PTA käsitleb soolist võrdõiguslikkust osana heast juhtimisest ja töötajakogemusest.

Dokumendi kinnitab PTA peadirektor ja see avaldatakse PTA veebilehel. Tegevuste elluviimist ja ülevaatamist koordineerib personalihalduse eest vastutav üksus koostöös juhtidega.

1. REGULATSIOON

PTA lähtub soolise võrdõiguslikkuse edendamisel Eesti ja Euroopa Liidu õigusest ning avaliku teenistuse hea juhtimise põhimõtetest. Olulisemad alused on:

- Eesti Vabariigi põhiseadus, mille kohaselt on kõik seaduse ees võrdsed ja kedagi ei tohi diskrimineerida muu hulgas soo tõttu;
- soolise võrdõiguslikkuse seadus, mis sätestab naiste ja meeste võrdse kohtlemise ning soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohustuse;
- võrdse kohtlemise seadus ning töö- ja avalikku teenistust reguleerivad õigusaktid;
- Euroopa Liidu võrdse kohtlemise ja võrdsete võimaluste põhimõtted;

Lisaks lähtutakse PTA-s kehtivatest töökorralduse, tasustamise, värbamise, arendamise ja töökeskkonna põhimõtetest.

2. PTA PÕHIMÕTTED JA ROLLID

Soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid toetavad PTA väärtused - asjatundlikkus, toetav ja mõjus - ning on osa meie igapäevasest juhtimisest ja koostööst. Võrdne kohtlemine tähendab, et otsused on põhjendatud ja läbipaistvad, inimestesse suhtutakse lugupidavalt ning igaühel on võimalus oma teadmiste ja oskustega panustada.

2.1. Põhimõtted

- Võrdne kohtlemine. Teenistuja sugu ei tohi mõjutada värbamist, tööülesannete jaotust, tasustamist, arenguvõimalusi, hindamist ega muid tööeluga seotud otsuseid.

- Otsused põhinevad asjakohasel infol. PTA vaatab personaliandmeid ka soo järgi, kui see aitab märgata põhjendamatuid erinevusi või ebavõrdseid võimalusi.
- Võrdsed võimalused. Värbamisel, arenguvõimaluste pakkumisel ja juhtimisrollidesse liikumisel lähtutakse tööks vajalikest teadmistest, oskustest ja kogemusest, mitte soost.
- Mõistlik töökorraldus. Töö korraldamisel arvestatakse töö iseloomu piires inimeste erinevate eluetappide ja hoolduskohustustega.
- Turvaline ja lugupidav töökeskkond. PTA ei aktsepteeri diskrimineerimist, ahistamist, seksuaalset ahistamist ega muud väärikut kahjustavat käitumist.
- Juhi roll. Juht vastutab selle eest, et tema otsused ja töökorraldus kohtleksid inimesi võrdselt ning probleemidele reageeritaks“.

2.2. Rollid ja vastutus

Roll	Vastutus
Peadirektor	Kinnitab tegevuskava ja tagab organisatsioonilise toe selle rakendamiseks.
Personalivaldkonna eest vastutav üksus	Koordineerib tegevuskava elluviimist ja ajakohastamist, koondab ja analüüsib vajalikke personaliandmeid ning korraldab koostöös teiste üksustega kavandatud tegevused. Toetab juhte võrdse kohtlemise põhimõtete rakendamisel ja korraldab vajaduse korral teadlikkust tõstvaid tegevusi.
Juhid	Juht loob oma käitumise ja otsustega võrdset kohtlemist toetava töökeskkonna. Juht teeb tööelu puudutavaid otsuseid asjakohase info põhjal, kohtleb inimesi lugupidavalt, annab võrdsed võimalused panustada ja arenedada ning reageerib ebavõrdse kohtlemise või sobimatu käitumise juhtumitele.
Teenistujad	Järgivad lugupidava ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning annavad teada probleemidest või võimalikest rikkumistest.

Tegevuskava rakendamiseks kasutatakse eelkõige PTA olemasolevaid tööelu-, juhtimis-, analüüsi- ja koolitusressursse. Vajaduse korral kaasatakse väliseksperte või täiendavaid koolitusressursse.

3. LÄHTEOLUKORD JA EESMÄRGID

3.1. Sooline jaotus

PTA teenistujaskond on naiste ülekaaluga. 2026. aasta andmete järgi töötab PTA-s 3.. teenistujat, kellest 361 ehk 82% on naised ja 65 ehk 18% mehed.

Tabel 1: PTA teenistujate sooline jaotus teenistujate allgruppide ja struktuuri järgi

	Kokku	Naised	Osakaal	Mehed	Osakaal

Teadmus- ja arendusteenuste keskus					
Juht	2	2	100%	0	0.0%
Tippspetsialist	24	18	75.0%	6	25.0%
Keskastmespetsialist	12	11	91.7%	1	8.3%
Kokku	38	31	81.6%	7	18.4%
Teenuste keskus					
Juht	4	4	100%	0	0.0%
Tippspetsialist	33	27	81.8%	6	18.2%
Keskastmespetsialist	242	197	81.4%	45	18.8%
Nooremspetsialist või assistent	12	11	91.7%	1	8.3%
Kokku	291	239	82.1%	52	17.9%
Tugiteenuste keskus					
Juht	4	2	50.0%	2	50.0%
Tippspetsialist	12	10	83.3%	2	16.7%
Keskastmespetsialist	15	14	93.3%	1	6.7%
Kokku	31	26	83.9%	5	16.1%
Juhtkond					
Juht	1	0	0.0%	1	100%
Kokku	1	0	0.0%	1	100%

Sooline tasakaal ei tähenda PTA jaoks üksnes naiste ja meeste arvulise suhte võrdsust. Oluline on jälgida, kas eri soost teenistujatel on võrdsed võimalused juhtimises, arengus, värbamises, tasustamises ja tööelu korralduses. Seetõttu analüüsitakse võimaluse korral andmeid ka struktuuriüksuse, ametirühma ja juhtimistasandi lõikes.

3.2. Eesmärgid 2026-2030

Eesmärk	Soovitud tulemus
Jälgida, kas tööelus tekib soo järgi põhjendamatuid erinevusi	PTA-l on regulaarne ülevaade töötajate ja juhtide soolisest jaotusest ning tasustamisest. Erinevuste korral vaadatakse üle nende põhjused.
Hoida värbamine ja arenguvõimalused võrdsena	Kandidaate ja teenistujaid hinnatakse tööks vajalike teadmiste, oskuste ja kogemuse järgi. Sugu ei mõjuta valiku-, arengu- ega edutamisoskuseid.
Toetada töö- ja eraelu ühildamist	Paindliku töökorralduse võimalusi rakendatakse töö iseloomu arvestades ühtsetel põhimõtetel ning vanemapuhkuselt või muult pikemalt eemalolekult naasmist toetatakse.

Ennetada ebavõrdset kohtlemist ja ahistamist	Teenistujad teavad, milline käitumine ei ole töökohal aktsepteeritav ja kelle poole probleemi korral pöörduda. Juhtidele on selge nende roll juhtumitele reageerimisel.
Tõsta juhtide teadlikkust	Võrdse kohtlemise ja võimalike alateadlike eelarvamuste teemat käsitletakse juhtide arendamisel praktiliste tööolukordade kaudu.

4. TEGEVUSKAVA 2026–2030

Tegevus	Mida teeme	Vastutaja ja aeg	Tulemus
Personaliandmete ülevaade	Koondame kord aastas soo järgi teenistujate arvu ja osakaalu ning juhtide soolise jaotuse. Vajaduse korral vaatame näitajaid ka tööperede, tööperetasemete või struktuuriüksuste kaupa.	Personalivaldkonnast eest vastutav struktuuriüksus Kord aastas	Ülevaade on olemas ja tähelepanu vajavad erinevused on läbi arutatud.
Tasustamise ülevaade	Vaatame kord aastas üle naiste ja meeste tasustamise näitajad. Võrdluses arvestame tööperesid ja tööperede tasemeid ning kasutame palgaturu võrdluseks palgauuringu andmeid. Kui ilmnevad põhjendamatud erinevused, analüüsime nende põhjuseid.	Personalivaldkonnast eest vastutav struktuuriüksus Kord aastas	Sooline palgavaade on palgaanalüüsi osa ja selgitamist vajavad erinevused on läbi vaadatud.
Värbamispraktika	Hoiame töökuulutused ja valikukriteeriumid sooneutraalsed ning teeme valikuotsused ette kokku lepitud nõuete alusel.	Personalivaldkonnast eest vastutav üksus ja värbavad juhid Pidev	Värbamisel kasutatakse ühtseid valikupõhimõtteid.

Arengu- ja juhtimis- võimalused	Jälgime juhtide soolist jaotust ning seda, et koolitus-, arengu- ja järelkasvuvõimaluste pakkumisel ei tekiks soost tulenevaid piiranguid.	Personalivaldkonn a eest vastutav struktuuriüksus ja juhid Kord aastas	Juhtide sooline jaotus on teada ning põhjendamatud erinevused vaadatakse üle.
Töö- ja eraelu ühildamine	Rakendame olemasolevaid paindliku töökorralduse võimalusi töö iseloomu järgi ning pöörame tähelepanu pikemalt eemal olnud teenistujate tööle naasmisele.	Juhid Pidev	Võrreldavates olukordades kasutatakse samu töökorralduse põhimõtteid.
Teadlikkus juhtimises	Käsitleme võrdse kohtlemise, sobimatu käitumise, ahistamise ja alateadlike eelarvamuste teemasid juhtide arendamisel ning teenistujatele suunatud teavitustes või koolitustel. Töokeskkonnavolinike ja vaimse esmaabi toetajatele anname nende rolliks vajalikud teadmised ebavõrdse kohtlemise ja ahistamise märkamiseks ning inimese toetamiseks ja edasi suunamiseks	Personalivaldkonn a eest vastutav üksus Vähemalt kord kahe aasta jooksul ning uute rollikandjate väljaõppe osana	Juhtidele ja teenistujatele on teemat tutvustatud. Ning töökeskkonnavoliniku d ja vaimse tervise esmaabi toetajad teavad, kuidas ebavõrde kohtlemise või ahistamise korral tegutseda ja kuhu teenistuja vajaduse korral edasi suunata.
Probleemidest teatamine ja abi	Koondame siseveebi selge info, milline käitumine ei ole töökohal aktsepteeritav, kelle	Personalivaldkonn a eest vastutav struktuuriüksus 2026; edasi vajaduse järgi	Teenistujatele on pöördumis- võimalused, kontaktid ja juhtumitega tegelemise

	poole pöörduda diskrimineerimise, ahistamise või muu sobimatu käitumise korral ning kuidas sellistele juhtumitele reageeritakse.		põhimõtted lihtsalt leitavad.
Tegevuskava ülevaatamine	Vaatame vähemalt kord kahe aasta jooksul üle tehtud tegevused, personaliandmed ja teemad, mis vajavad täiendavat tähelepanu.	Personalivaldkonnast eest vastutav struktuuriüksus Vähemalt kord kahe aasta jooksul	Vajalikud muudatused on tegevuskavasse sisse viidud.

Tegevuskava ülevaatamist koordineerib personalihalduse eest vastutav struktuuriüksus. Selleks kasutatakse eelkõige PTA olemasolevaid personaliandmeid ja tegevuskavas nimetatud tulemusi. Soo järgi eristatud personali- ja tasustamisnäitajad koondatakse kord aastas. Vähemalt kord kahe aasta jooksul vaadatakse tervikuna üle tegevuskava täitmine, tulemused ja teemad, mis vajavad täiendavat tähelepanu.

Tegevuskava kehtib kuni 31. detsembrini 2030. Järgmise perioodi tegevused pannakse paika seniste tulemuste ja tegelike vajaduste põhjal.